

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง พฤติกรรมที่มีผลต่อการเกิดโรคหนองพยาธิลำไส้ในนักเรียนชั้นประถมศึกษา:กรณีศึกษา โรงเรียนศรีโพธาราม อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษา ที่เป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดโรคหนองพยาธิลำไส้ มีการประเมินผลก่อน หลัง โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้ เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิ เพื่อศึกษาอุบัติการณ์ของโรคหนองพยาธิลำไส้ในนักเรียนประถมศึกษา มีการประเมินผลก่อน หลัง เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่แก่โรงเรียนอื่น การดำเนินงานการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม การติดตามและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 : กรณีศึกษา โรงเรียนศรีโพธาราม อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 56 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือจากแบบรายงานภาวะโภชนาการ ของกรมอนามัย และสุกัญญา วงศาโรจน์ มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมและตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยการใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลัง การดำเนินงานการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม การติดตามและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ โดยหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้ เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ ผู้วิจัยศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง โดยนำอุจจาระของกลุ่มตัวอย่างมาตรวจหาอุบัติการณ์ของโรคหนองพยาธิโดยวิธี Kato's thick smear และหาความรุนแรงของโรคหนองพยาธิ โดยวิธี Modified Kato Katz ก่อนและหลังทดลอง โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

ส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ โดยใช้ค่าไคสแควร์ (χ^2 -test) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ผู้วิจัยดำเนินการมีส่วนร่วมจัดทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยติดตามและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือจากแบบรายงานภาวะโภชนาการ ของกรมอนามัย และสุกัญญา วงศาโรจน์ มาปรับปรุงและเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมและตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ ดังนี้

ก่อนนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยต้องทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปขอคำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อหาความเที่ยงตรง หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดสอบ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนวัดสันทรายหลวง ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 33 คน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง โดยการวัดความรู้เรื่องโรคหนองพยาธิ ใช้สูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน KR 20 (Kuder-Richardson Formula 20) ได้ค่าเท่ากับ 0.86 การวัดเจตคติและการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคหนองพยาธิ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นได้จากแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) โดยวิธี Cronbach's alpha ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.70

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง และตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ อายุ เพศ ชั้นเรียน

ข้อมูลทั่วไปของบิดามารดา ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว การใช้ส้วม
ที่ถูกสุขลักษณะ

ตอนที่ 2 การส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคหนองพยาธิลำไส้ ประกอบด้วย

1. ความรู้เกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้
2. เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันการโรคหนองพยาธิลำไส้
3. การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันการโรคหนองพยาธิลำไส้

ตอนที่ 3 การตรวจอุจจาระเพื่อหาอุบัติการณ์และหาความรุนแรงของโรคหนองพยาธิลำไส้ ในกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธี Kato's thick smear และวิธี Modified Kato Katz

ตอนที่ 4 พฤติกรรมที่มีผลต่อการเกิดโรคหนองพยาธิ ประกอบด้วย

1. กิจกรรมกลุ่มการมีส่วนร่วม
 - 1.1. กิจกรรมให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง
 - 1.2. กิจกรรมประชุมระดมสมอง
2. การสังเกตและการติดตามพฤติกรรมของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ อายุ เพศ ชั้นเรียน

ข้อมูลทั่วไปของบิดามารดา ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว การใช้
ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

N= 56

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ(%)
1. เพศ		
ชาย	26	46.4
หญิง	30	53.6
รวม	56	100
4. อายุ		
ระหว่าง 8 – 10 ปี	21	37.5
ระหว่าง 10 ปี 1 เดือน – 13 ปี	35	62.5
รวม	56	100
5. เรียนอยู่ชั้น		
ประถมศึกษาปีที่ 4	18	32.1
ประถมศึกษาปีที่ 5	20	35.8
ประถมศึกษาปีที่ 6	18	32.1
รวม	56	100
8. อาชีพของบิดา		
เกษตรกร (ทำนา,ทำไร่)	2	3.5
ค้าขาย	9	16.1
รับจ้าง	42	75.0
รับราชการ	3	5.4
รวม	56	100
9. อาชีพของมารดา		
เกษตรกร (ทำนา,ทำไร่)	7	12.5
ค้าขาย	8	14.3
รับจ้าง	39	69.6
รับราชการ	2	3.6
รวม	56	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ(%)
10. การศึกษาของบิดา		
ประถมศึกษา	31	55.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	21.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช.	5	8.9
อนุปริญญา, ปวส.	5	8.9
ปริญญาตรี	3	5.4
รวม	56	100
11. การศึกษาของมารดา		
ประถมศึกษา	33	58.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	14	25.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช.	5	8.9
อนุปริญญา, ปวส.	3	5.4
ปริญญาตรี	1	1.8
รวม	56	100
12. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
1,000 – 3,000 บาท	6	10.7
3,001 – 6,000 บาท	22	39.3
6,001 – 9,000 บาท	12	21.4
9,001 – 12,000 บาท	14	25.0
มากกว่า 12,000 บาท	2	3.6
รวม	56	100
13. การใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ		
ส้วมซึมแบบราดน้ำ	45	80.4
ส้วมแบบชักโครก	11	19.6
รวม	56	100

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 53.6 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 46.4

ส่วนใหญ่กลุ่มอายุ 10 ปี 1 เดือน – 13 ปี ร้อยละ 62.5

เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 35.8 รองลงมาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ร้อยละ 32.1 เท่ากัน กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 98.2 นับถือศาสนาพุทธ

บิดาประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด คือ ร้อยละ 75.0 รองลงมาได้แก่อาชีพค้าขายร้อยละ 16.1

การศึกษาของบิดา เรียนจบชั้นประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 55.4 รองลงมาเรียนจบ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 21.4

อาชีพของมารดา ที่มีมากที่สุด คืออาชีพรับจ้าง ร้อยละ 69.6 รองลงมาได้แก่อาชีพค้าขาย ร้อยละ 14.3

การศึกษาของมารดา ร้อยละ 58.9 เรียนจบชั้นประถมศึกษา รองลงมาจบมัธยมศึกษา ตอนต้น ร้อยละ 25.0

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ตั้งแต่ 1,000 บาท – มากกว่า 12,000 บาท มีรายได้ ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท ร้อยละ 39.3 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 9,001 – 12,000 บาท ร้อยละ 25.0

การใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะแบ่งเป็น ส้วมซึมแบบบาดน้ำ ร้อยละ 80.4 รองลงมาแบบ ชักโครก ร้อยละ 19.6

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่มีผลต่อการเกิดโรคหนองพยาธิลำไส้

1. ความรู้เกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้
2. เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้
3. การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้

ตารางที่ 4.2 ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้ ก่อนการทดลอง

ข้อความ	ตอบถูก (ร้อยละ)
1. โรคพยาธิปากขอติดต่อได้โดยพยาธิตัวอ่อนไชเข้าง่ามมือหรือง่ามเท้า	28 (50.0)
2. โรคพยาธิไส้เดือนติดต่อได้โดยการกินพืช ผัก ที่ล้างไม่สะอาด	35 (62.5)
3. โรคพยาธิเส้นด้ายติดต่อได้โดยพยาธิตัวอ่อนไชเข้าทางผิวหนัง	23 (41.1)
4. โรคพยาธิเส้นด้ายติดต่อได้โดยการกินพยาธิตัวอ่อนซึ่งปนเปื้อนมา กับอาหารและน้ำดื่มที่ไม่สะอาด	44 (78.6)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	ตอบถูก (ร้อยละ)
5. พยาธิเส้นด้ายติดต่อได้โดยการกินอาหารและดื่มน้ำที่ปนเปื้อนไข่พยาธิ	38 (67.9)
6. โรคพยาธิเข็มหมุดติดต่อได้โดยการกินไข่พยาธิหรือไข่พยาธิเข้าทางระบบทางเดินหายใจ	15 (26.8)
7. โรคพยาธิใบไม้ในลำไส้ขนาดใหญ่ติดต่อได้โดยการกินตัวอ่อนที่เกาะตามผิวพืชน้ำ เช่น แห้ว ผักบุ้ง กระเจี๊ยบ สายบัว	39 (69.6)
8. โรคพยาธิตืดหมู เป็นโรคที่เกิดจากการกินอุจจาระของพยาธิตัวอ่อนลักษณะคล้ายเม็ดสาหร่ายเข้าไปในร่างกาย	32 (57.1)
9. โรคพยาธิเส้นด้าย เป็นโรคที่เกิดจากพยาธิตัวแก่อาศัยอยู่ในลำไส้ใหญ่และฝังหัวอยู่กับผนังลำไส้	35 (62.5)
10. โรคพยาธิตืดวัว พบในคนที่ชอบกินอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อวัวสุกๆ ดิบๆ	51 (91.1)
11. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิไส้เดือน มีอาการหงุดหงิด อ่อนเพลีย ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน	39 (69.6)
12. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิเข็มหมุด มีอาการคันก้นบริเวณทวารหนัก	42 (75.0)
13. ผู้ป่วยที่เป็นโรคพยาธิตืดหมู มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน น้ำหนักลด ปวดท้อง ปวดศีรษะ อาจชัก หดสติได้	31 (55.4)
14. การใช้สก็อตเทป ปิดบริเวณทวารหนัก เป็นการตรวจหาไข่พยาธิเข็มหมุด	18 (32.1)
15. โรคพยาธิปากขอป้องกันได้โดย การสวมรองเท้าเมื่อออกนอกบ้านทุกครั้ง	35 (62.5)
16. พยาธิใบไม้ในลำไส้ขนาดใหญ่ ป้องกันได้โดยไม่กินพืชน้ำดิบๆ ที่มีตัวอ่อนพยาธิ	40 (71.4)
$\bar{X} = 1.8 \quad S.D. = 0.6$	

จากตารางที่ 4.2 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโรคหนอนพยาธิลำไส้ ตอบถูกและมากที่สุด คือ โรคพยาธิตืดวัวพบในคนที่ชอบกินอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อวัวสุกๆ ดิบๆ ร้อยละ 91.1 รองลงมา ได้แก่ โรคพยาธิเส้นด้ายติดต่อได้โดยการกินพยาธิตัวอ่อนซึ่งปนเปื้อนมากับอาหารและน้ำดื่ม

ที่ไม่สะอาด ร้อยละ 78.6 และนักเรียนตอบผิดมากที่สุด คือ โรคพยาธิเข็มหมุดติดต่อได้โดยการกินไข่พยาธิหรือไข่พยาธิเข้าทางระบบทางเดินหายใจ ร้อยละ 73.2

ตารางที่ 4.3 ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับโรคหนอนพยาธิลำไส้ หลังการทดลอง

ข้อความ	ตอบถูก (ร้อยละ)
1. โรคพยาธิปากขอติดต่อได้โดยพยาธิตัวอ่อนไชเข้าง่ามมือหรือง่ามเท้า	52 (92.9)
2. โรคพยาธิไส้เดือนติดต่อได้โดยการกินพืช ผัก ที่ล้างไม่สะอาด	52 (92.9)
3. โรคพยาธิเส้นด้ายติดต่อได้โดยพยาธิตัวอ่อนไชเข้าทางผิวหนัง	43 (76.8)
4. โรคพยาธิเส้นด้ายติดต่อได้โดยการกินพยาธิตัวอ่อนซึ่งปนเปื้อนมา กับอาหารและน้ำดื่มที่ไม่สะอาด	54 (96.4)
5. พยาธิแส้ม้าติดต่อได้โดยการกินอาหารและดื่มน้ำที่ปนเปื้อนไข่ พยาธิ	48 (85.7)
6. โรคพยาธิเข็มหมุดติดต่อได้โดยการกินไข่พยาธิหรือไข่พยาธิเข้าทาง ระบบทางเดินหายใจ	47 (83.9)
7. โรคพยาธิใบไม้ลำไส้ขนาดใหญ่ติดต่อได้โดยการกินตัวอ่อนที่เกาะ ตามผิวที่ชื้นน้ำ เช่น แห้ว ผักนึ่ง กระจับ สายบัว	54 (96.4)
8. โรคพยาธิตืดหมู เป็นโรคที่เกิดจากการกินถุงพยาธิตัวอ่อนลักษณะ คล้ายเม็ดสาหร่ายเข้าไปในร่างกาย	54 (96.4)
9. โรคพยาธิแส้ม้า เป็นโรคที่เกิดจากพยาธิตัวแก่อาศัยอยู่ในลำไส้ใหญ่ และฝังหัวอยู่กับผนังลำไส้	47 (83.9)
10. โรคพยาธิตืดวัว พบในคนที่ชอบกินอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อวัว สุกๆ ดิบๆ	54 (96.4)
11. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิไส้เดือน มีอาการหงุดหงิด อ่อนเพลีย ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน	49 (87.5)
12. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิเข็มหมุด มีอาการคันก้นบริเวณทวารหนัก	53 (94.6)
13. ผู้ป่วยที่เป็นโรคพยาธิตืดหมู มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน น้ำหนักลด ปวดท้อง ปวดศีรษะ อาจชัก หมดสติได้	48 (85.7)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อความ	ตอบถูก (ร้อยละ)
14. การใช้สก็อตเทป ปิดบริเวณทวารหนัก เป็นการตรวจหาไข่พยาธิ เต็มหมุด	46 (82.1)
15. โรคพยาธิปากขอป้องกันได้โดย การสวมรองเท้าเมื่อออกนอกบ้าน ทุกครั้ง	54 (96.4)
16. พยาธิใบไม้ลำไส้ขนาดใหญ่ ป้องกันได้โดยไม่กินพืชน้ำดิบๆ ที่มี ตัวอ่อนพยาธิ	47 (83.9)
$\bar{X} = 2.6$ S.D. = 0.4	

จากตารางที่ 4.3 ความรู้เกี่ยวกับโรคหนอนพยาธิลำไส้ นักเรียนตอบได้ถูกต้องมากที่สุด ถึง ร้อยละ 96.4 เท่าๆ กัน ซึ่งได้แก่ โรคพยาธิเส้นด้ายติดต่อกันได้โดยการกินพยาธิตัวอ่อนซึ่งปนเปื้อนมากับอาหารและน้ำดื่มที่ไม่สะอาด โรคพยาธิใบไม้ลำไส้ขนาดใหญ่ติดต่อกันได้โดยการกินตัวอ่อนที่เกาะตามผิวพืชน้ำ เช่น แห้ว ผักบุ้ง กระเจี๊ยบ สายบัว โรคพยาธิตืดหมูเป็นโรคที่เกิดจากการกินพยาธิตัวอ่อนลักษณะคล้ายเม็ดสาหร่ายเข้าไปในร่างกาย โรคพยาธิตืดวัวพบในคนที่ชอบกินอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อวัวสุกๆ ดิบๆ โรคพยาธิปากขอป้องกันได้โดยการสวมรองเท้าเมื่อออกนอกบ้านทุกครั้ง และข้อที่นักเรียนตอบผิดมากที่สุด คือ โรคพยาธิเส้นด้ายติดต่อกันได้โดยพยาธิตัวอ่อนไชเข้าทางผิวหนัง ร้อยละ 23.2

ตารางที่ 4.4 ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคหนอนพยาธิลำไส้ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง

ระดับความรู้	ก่อนการทดลอง (N=56)		หลังการทดลอง (N=56)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	6	10.7	48	85.7
ระดับปานกลาง	32	57.2	7	12.5
ระดับต่ำ	18	32.1	1	1.8
	$\bar{X} = 9.8$ S.D. = 2.6		$\bar{X} = 14.3$ S.D. = 2.1	

จากตารางที่ 4.4 ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้ระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 57.2 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้ระดับสูง คิดเป็น ร้อยละ 85.7

ตารางที่ 4.5 เจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคหนองพยาธิลำไส้ก่อนการทดลอง

ข้อความ	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
1. การถ่ายอุจจาระลงส้วมสามารถป้องกันโรค พยาธิปากขอ	23 (41.1)	32 (57.1)	1 (1.8)
2. การสวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน สามารถป้องกันพยาธิปากขอ	32 (57.1)	21 (37.5)	3 (5.4)
3. ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่องโรคหนองพยาธิ จะทำให้รู้จักวิธีป้องกันตนเอง	45 (80.4)	11 (19.6)	0
4. การดื่มน้ำดื่มสุกเป็นการป้องกันโรคพยาธิไส้เดือนได้	37 (66.1)	16 (28.5)	3 (5.4)
5. ทุกคนในครอบครัวต้องร่วมมือกันป้องกันโรคพยาธิ	45 (80.4)	10 (17.8)	1 (1.8)
6. การไม่เดินเท้าเปล่าบนพื้นดินที่ชื้นแฉะหรือเมื่อออกนอกบ้านเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถป้องกันโรคพยาธิเส้นด้าย	31 (55.4)	20 (35.7)	5 (8.9)
7. การถ่ายอุจจาระนอกส้วมทำให้เกิดการแพร่กระจายโรคพยาธิเส้นด้าย	17 (30.4)	38 (67.9)	1 (1.8)
8. การรับประทานผักที่ล้างสะอาด สามารถป้องกันโรคพยาธิได้	43 (76.8)	11 (19.6)	2 (3.6)
9. ถ้าจะรักษาโรคพยาธิ ให้หายขาดนักเรียนจะต้องรับประทานยาถ่ายพยาธิให้ครบตามจำนวนที่กำหนด	24 (42.9)	23 (41.1)	9 (16.0)
10. การรับประทานอาหารและดื่มน้ำสะอาด สามารถป้องกันโรคพยาธิไส้เดือนได้	38 (67.9)	18 (32.1)	0
11. โรคพยาธิเข็มหมุดป้องกันได้ โดยการนำผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าห่ม ออกผึ่งแดด	23 (41.1)	28 (50.0)	5 (8.9)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
12. การรับประทานปลาน้ำจืดชนิดมีเกล็ด สุก ๆ ดิบ ๆ ก็ไม่สามารถทำให้เกิดโรคพยาธิได้	11 (19.6)	20 (35.7)	25 (44.7)
13. การรับประทานพืชน้ำ เช่น กระเจี๊ยบ หัว ดิบ ๆ ไม่สามารถติดโรคพยาธิได้	12 (21.4)	27 (48.2)	17 (30.4)
14. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิ ไม่มีความจำเป็นต้องตรวจอุจจาระ	18 (32.2)	11 (19.6)	27 (48.2)
15. การรับประทานหอยน้ำจืด ที่ปรุงสุก ๆ ดิบ ๆ เช่น หอยขม หอยโข่ง ไม่สามารถติดโรคพยาธิได้	11 (19.6)	26 (46.4)	19 (34.0)
16. การซื้อยาถ่ายพยาธิทั่วไป สามารถรักษาโรคพยาธิได้ทุกโรค	12 (21.4)	30 (53.6)	14 (25.0)
17. การรับประทานอาหารที่ปรุงจากเนื้อหมู เนื้อวัว ที่สุก ทำให้เสียชีวิต	10 (17.9)	28 (50.0)	18 (32.1)
18. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิ ไม่มีความจำเป็นต้องรักษาด้วยยา เพราะจะหายได้เอง	10 (17.9)	24 (42.9)	22 (39.2)
$\bar{X} = 2.1$ S.D. = 0.9			

จากตารางที่ 4.5 เจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคหนอนพยาธิ ถ้าได้ข้อที่นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด คือ ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่องโรคหนอนพยาธิจะทำให้รู้จักวิธีป้องกันตนเอง ทุกคนในครอบครัวต้องร่วมมือกันป้องกันโรคพยาธิ ร้อยละ 80.4 เท่าๆ กัน รองลงมาได้แก่ การรับประทานผักที่ล้างสะอาดสามารถป้องกันโรคพยาธิได้ ร้อยละ 76.8 และข้อที่นักเรียนไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ผู้ที่เป็นโรคพยาธิ ไม่มีความจำเป็นต้องตรวจอุจจาระ ร้อยละ 48.2

ตารางที่ 4.6 เจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคหนองพยาธิลำไส้ หลังการทดลอง

ข้อความ	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
1. การถ่ายอุจจาระลงส้วมสามารถป้องกันโรคพยาธิปากขอ	46 (82.1)	8 (14.3)	2 (3.6)
2. การสวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกจากบ้าน สามารถป้องกันพยาธิปากขอ	53 (94.6)	3 (5.4)	0
3. ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่องโรคหนองพยาธิ จะทำให้รู้จักวิธีป้องกันตนเอง	51 (91.1)	4 (7.1)	1 (1.8)
4. การดื่มน้ำต้มสุกเป็นการป้องกันโรคพยาธิไส้เดือนได้	36 (64.3)	15 (26.8)	5 (8.9)
5. ทุกคนในครอบครัวต้องร่วมมือกันป้องกันโรคพยาธิ	45 (80.3)	10 (17.9)	1 (1.8)
6. การไม่เดินเท้าเปล่าบนพื้นดินที่ชื้นแฉะหรือ เมื่อออกนอกบ้านเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถป้องกันโรคพยาธิเส้นด้าย	32 (57.1)	15 (26.8)	9 (16.1)
7. การถ่ายอุจจาระนอกส้วมทำให้เกิดการแพร่กระจายโรคพยาธิเส้นด้าย	39 (69.7)	13 (23.2)	4 (7.1)
8. การรับประทานผักที่ล้างสะอาด สามารถป้องกันโรคพยาธิได้	48 (85.7)	8 (14.3)	0
9. ถ้าจะรักษาโรคพยาธิ ให้หายขาดนักเรียนจะต้องรับประทานยาถ่ายพยาธิให้ครบตามจำนวนที่กำหนด	47 (83.9)	7 (12.5)	2 (3.6)
10. การรับประทานอาหารและดื่มน้ำสะอาด สามารถป้องกันโรคพยาธิไส้เดือนได้	44 (78.6)	11 (19.6)	1 (1.8)
11. โรคพยาธิเข็มหมุดป้องกันได้ โดยการนำ ผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าห่ม ออกผึ่งแดด	48 (85.7)	5 (8.9)	3 (5.4)
12. การรับประทานปลาน้ำจืดชนิดมีเกล็ด สุก ๆ ดิบ ๆ ก็ไม่สามารถทำให้เกิดโรคพยาธิได้	26 (46.4)	13 (23.2)	17 (30.4)
13. การรับประทานพืชน้ำ เช่น กระเจี๊ยบ แห้ว ดิบ ๆ ไม่สามารถติดโรคพยาธิได้	22 (39.3)	4 (7.1)	30 (53.6)
14. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิ ไม่มีความจำเป็นต้องตรวจอุจจาระ	19 (34.0)	5 (8.9)	32 (57.1)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
15. การรับประทานหรือน้ำจืดที่ปรุงสุกๆดิบๆ เช่น หอยขม หอยโข่ง ไม่สามารถติดต่อโรคพยาธิได้	20 (35.7)	12 (21.4)	24 (42.9)
16. การซื้อยาถ่ายพยาธิต่างๆไป สามารถรักษาโรคพยาธิ ได้ทุกโรค	18 (32.1)	11 (19.6)	17 (30.3)
17. การรับประทานอาหารที่ปรุงจากเนื้อหมู เนื้อวัว ที่สุก ทำให้เสียชีวิต	16 (28.6)	12 (21.4)	28 (50.0)
18. ผู้ที่เป็นโรคพยาธิ ไม่มีความจำเป็นต้องรักษาด้วยยา เพราะจะหายได้เอง	14 (25.0)	9 (16.1)	33 (58.9)
$\bar{X} = 2.1$ S.D. = 0.9			

จากตารางที่ 4.6 เจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคหนอนพยาธิ ถ้าไล่ ข้อที่นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด คือ การสวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกจากบ้านสามารถป้องกันพยาธิปากขอ ร้อยละ 94.6 รองลงมาได้แก่ ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่องโรคหนอนพยาธิ จะทำให้รู้จักวิธีป้องกันตนเอง ร้อยละ 91.1 และข้อที่นักเรียนไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ผู้ที่เป็นโรคพยาธิไม่มีความจำเป็นต้องรักษาด้วยยาเพราะจะหายได้เอง ร้อยละ 58.9

ตารางที่ 4.7 ระดับเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ของกลุ่มตัวอย่าง
ก่อนและหลังการทดลอง

ระดับเจตคติ	ก่อนการทดลอง (N=56)		หลังการทดลอง (N=56)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	23	41.1	30	53.6
ระดับปานกลาง	14	25.0	17	30.3
ระดับต่ำ	19	33.9	9	16.1
	$\bar{X} = 2.1$ SD. = 0.9		$\bar{X} = 2.1$ S.D. = 0.9	

จากตารางที่ 4.7 ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 41.1 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ ระดับสูง คิดเป็น ร้อยละ 53.6

ตารางที่ 4.8 การปฏิบัติตนของนักเรียนในการป้องกันและควบคุมโรคหนองพยาธิ
ก่อนการทดลอง

พฤติกรรม	ปฏิบัติทุกครั้ง (ร้อยละ)	ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ)
1. นักเรียนสวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกนอกบ้าน	30 (53.6)	26 (46.4)	0
2. นักเรียนถ่ายอุจจาระลงในส้วมที่ถูกสุขลักษณะ	49 (87.5)	5 (8.9)	2 (3.6)
3. นักเรียนถ่ายอุจจาระลงนอกส้วมเมื่ออยู่นอกบ้าน	13 (23.2)	6 (10.7)	37 (66.1)
4. นักเรียนล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	24 (42.9)	31 (55.3)	1 (1.8)
5. นักเรียนล้างมือหลังถ่ายอุจจาระ	40 (71.4)	16 (28.6)	0
6. นักเรียนเดินบนพื้นดินที่ชื้นแฉะโดยไม่สวมรองเท้า	15 (26.8)	30 (53.6)	11 (19.6)
7. นักเรียนรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ	38 (67.9)	17 (30.4)	1 (1.8)
8. นักเรียนล้างผักให้สะอาดก่อนรับประทาน	40 (71.4)	15 (26.8)	1 (1.8)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

พฤติกรรม	ปฏิบัติทุกครั้ง (ร้อยละ)	ปฏิบัติบาง ครั้ง (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ)
9. นักเรียนรับประทานอาหารที่ทำจากปลาน้ำจืดที่ ปรุงสุก	26 (46.4)	26 (46.4)	4 (7.2)
10. นักเรียนรับประทานอาหารที่ทำจากเนื้อวัว เนื้อหมู หรือเนื้ออื่นๆ ที่ปรุงสุกๆ ดิบๆ	4 (7.2)	18 (32.1)	34 (60.7)
11. นักเรียนรับประทานอาหารและดื่มน้ำที่สะอาด	49 (87.5)	7 (12.5)	0
12. นักเรียนกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี	17 (30.3)	37 (66.1)	2 (3.6)
13. นักเรียนหมั่นดูแลเล็บมือและตัดเล็บให้สั้น	33 (58.9)	22 (39.3)	1(1.8)
14. นักเรียนสวมเสื้อผ้าที่สะอาด	41 (73.2)	14 (25.0)	1(1.8)
15. นักเรียนนำผ้าปูที่นอนหมอน ผ้าห่ม ออกผึ่งแดด	18 (32.1)	35 (62.5)	3 (5.4)
16. นักเรียนให้เศษเนื้อวัว เนื้อหมู เนื้อปลาดิบ แกงสุนัข และแมว	23 (41.1)	25 (44.6)	8 (14.3)
17. นักเรียนรับประทานพืชน้ำดิบๆ เช่น กระเจี๊ยบ แห้ว ผักบุ้ง สายบัว	8 (14.3)	23 (41.1)	25 (44.6)
18. นักเรียนรับประทานผักสดเช่น ผักกาด ต้นหอม ถั่วงอก	25 (44.6)	25 (44.6)	6 (10.8)
$\bar{X}=2.1$ S.D. = 0.7			

จากตารางที่ 4.8 การปฏิบัติตนของนักเรียนในการควบคุมและป้องกันโรคหนองพยาธิ
ถ้าได้ พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติทุกครั้งและมากที่สุด คือ นักเรียนถ่ายอุจจาระลงในส้วมที่ถูกสุขลักษณะ
และนักเรียนรับประทานอาหารและดื่มน้ำที่สะอาด ร้อยละ 87.5 เท่ากัน รองลงมาได้แก่ นักเรียน
สวมเสื้อผ้าที่สะอาด ร้อยละ 73.2 และนักเรียนล้างผักให้สะอาดก่อนรับประทาน ร้อยละ 71.4
พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติไม่ถูกต้องและพบมาก คือ นักเรียนกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและนักเรียน
นำผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าห่ม ออกผึ่งแดด มีการปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 66.1 และร้อยละ 62.5
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 การปฏิบัติตนของนักเรียนในการป้องกันและควบคุมโรคหนองพยาธิหลังการทดลอง

พฤติกรรม	ปฏิบัติทุก ครั้ง(ร้อยละ)	ปฏิบัติบาง ครั้ง(ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติเลย (ร้อยละ)
1. นักเรียนสวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกนอกบ้าน	37 (66.1)	18 (32.1)	1 (1.8)
2. นักเรียนถ่ายอุจจาระลงในส้วมที่ถูกสุขลักษณะ	53 (94.6)	3 (5.4)	0
3. นักเรียนถ่ายอุจจาระลงนอกส้วมเมื่ออยู่นอกบ้าน	8 (14.3)	4 (7.1)	44 (78.6)
4. นักเรียนล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	31 (55.4)	24 (42.8)	1(1.8)
5. นักเรียนล้างมือหลังถ่ายอุจจาระ	45 (80.4)	11 (19.6)	0
6. นักเรียนเดินบนพื้นดินที่ชื้นแฉะโดยไม่สวม รองเท้า	6 (10.7)	25 (44.6)	25 (44.6)
7. นักเรียนรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ	40 (76.4)	13 (23.2)	3 (5.4)
8. นักเรียนล้างผักให้สะอาดก่อนรับประทาน	46 (82.1)	9 (16.1)	1(1.8)
9. นักเรียนรับประทานอาหารที่ทำจากปลาน้ำจืด ที่ปรุงสุก	33 (58.9)	22 (39.3)	1(1.8)
10. นักเรียนรับประทานอาหารที่ทำจากเนื้อวัว เนื้อหมู หรือเนื้ออื่นๆ ที่ปรุงสุกๆ ดิบๆ	3 (5.4)	12 (21.4)	41(73.2)
11. นักเรียนรับประทานอาหารและดื่มน้ำที่สะอาด	52 (92.6)	4 (7.1)	0
12. นักเรียนกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี	21(37.5)	32 (57.1)	3 (5.4)
13. นักเรียนหมั่นดูแลเล็บมือและตัดเล็บให้สั้น	36 (64.3)	18 (32.1)	2 (3.6)
14. นักเรียนสวมเสื้อผ้าที่สะอาด	47 (83.9)	9 (16.1)	0
15. นักเรียนนำผ้าปูที่นอน หมอน ผ้าห่ม ออกผึ่งแดด	26 (46.4)	28 (50.0)	2 (3.6)
16. นักเรียนให้เศษเนื้อวัว เนื้อหมู เนื้อปลาดิบ แก่ สุนัขและแมว	10 (17.9)	15 (26.8)	31(55.3)
17. นักเรียนรับประทานพืชน้ำดิบๆ เช่น กระจับ แห้ว ผักบุ้ง สายบัว	6 (10.7)	14 (25.0)	36 (64.3)
18. นักเรียนรับประทานผักสดเช่น ผักกาด ต้นหอม คื่นช่าย	16 (28.6)	24 (42.8)	16 (28.6)
$\bar{X} = 2.1$ S.D. = 0.8			

จากตารางที่ 4.9 การปฏิบัติตนของนักเรียนในการควบคุมและป้องกันโรคหนองพยาธิ ลำไส้ พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติทุกครั้งและมากที่สุด คือ นักเรียนถ่ายอุจจาระลงในส้วมที่ถูกสุขลักษณะร้อยละ 94.6 รองลงมาได้แก่ นักเรียนรับประทานอาหารและดื่มน้ำที่สะอาด ร้อยละ 92.6 พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติไม่ถูกต้องและพบมาก คือ นักเรียนกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและนักเรียนนำผ้าปู ที่นอนหมอน ผ้าห่ม ออกผึ่งแดด มีการปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ 57.1 และร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ระดับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง

ระดับการปฏิบัติ	ก่อนการทดลอง (N=56)		หลังการทดลอง (N=56)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	18	32.1	26	46.5
ระดับปานกลาง	26	46.5	23	41.1
ระดับต่ำ	12	21.4	7	12.4
	$\bar{X}=2.1$ S.D.= 0.7		$\bar{X}=2.1$ S.D. = 0.8	

จากตารางที่ 4.10 ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.5 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ ระดับสูง คิดเป็น ร้อยละ 46.5

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิ ลำไส้ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	p
1. เพศ	.286	.593
2. อายุ	3.500	.061
3. ระดับชั้น	.143	.931

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	p
4. อาชีพของบิดา	89.000	.000*
5. อาชีพของมารดา	88.107	.000*
6. การศึกษาของบิดา	47.929	.000*
7. การศึกษาของมารดา	61.857	.000*
8. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	21.143	.000*
9. การใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ	20.643	.000*

*p < .05

จากตารางที่ 4.11 อาชีพของบิดา - มารดา การศึกษาของบิดา - มารดา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน การใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ส่วนเพศ อายุ ระดับชั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตน กับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง

ปัจจัย	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	r	p	r	p
ความรู้	-.239	.095	.220	.103
เจตคติ	.351	.008*	.467	.000*
การปฏิบัติตน	1.00	.000*	1.00	.000*

*p < .05

จากตารางที่ 4.12 ก่อนและหลังการทดลอง เจตคติและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ความรู้เกี่ยวกับโรคหนองพยาธิลำไส้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

ข้อความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t-test	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้	1.79	.624	2.84	.417	-10.529	.000**
เจตคติ	2.07	.871	2.05	.883	.123	.903
การปฏิบัติ	2.11	.731	2.09	.815	.145	.886

*p < .05

จากตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้ ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลองเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 เจตคติและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้หลังการทดลองและก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 การตรวจอุจจาระเพื่อหาอุบัตินการณ์และหาความรุนแรงของโรคหนองพยาธิลำไส้

ในกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธี Kato's thick smear และวิธี Modified Kato Katz

ตารางที่ 4.14 แสดงอัตราการติดเชื้อหนองพยาธิลำไส้จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ตรวจครั้งที่ 1

กลุ่มอายุ	จำนวนที่พบ (ร้อยละ)								
	จำนวนที่ตรวจ								
	เพศชาย (N = 26 คน)			เพศหญิง (N=30 คน)			รวม (N= 56 คน)		
	จำนวน ตรวจ	จำนวน ที่พบ	ร้อยละ	จำนวน ตรวจ	จำนวน ที่พบ	ร้อยละ	จำนวน ตรวจ	จำนวน ที่พบ	ร้อยละ
8 – 10 ปี	11	2	18.2	10	2	20.0	21	4	19.1
10.1–13 ปี	15	2	13.3	20	3	15.0	35	5	14.3
รวม	26	4	15.4	30	5	16.7	56	9	16.1

จากตารางที่ 4.14 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 1 จากการสำรวจเพื่อหาอุบัตินการณ์การติดเชื้อหนองพยาธิลำไส้ จำนวน 56 ราย พบอัตราการติดเชื้อหนองพยาธิลำไส้ ร้อยละ 16.1 กลุ่มตัวอย่าง

เป็นเพศหญิง ร้อยละ 16.7 เพศชาย ร้อยละ 15.4 และอยู่ในกลุ่มอายุ 8 – 10 ปี เพศชาย ร้อยละ 18.2 เพศหญิง ร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4.15 แสดงอัตราการติดเชื้อหนองพวยริไส้จําแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ตรวจสอบครั้งที่ 2

กลุ่มอายุ	จำนวนที่พบ (ร้อยละ)								
	จำนวนที่ตรวจ								
	เพศชาย (N = 26 คน)			เพศหญิง (N=30 คน)			รวม (N= 56 คน)		
	จำนวน ตรวจ	จำนวน ที่พบ	ร้อยละ	จำนวน ตรวจ	จำนวน ที่พบ	ร้อยละ	จำนวน ตรวจ	จำนวน ที่พบ	ร้อยละ
8 – 10 ปี	11	0	0	10	0	0	21	0	0
10.1–13 ปี	15	0	0	20	1	5.0	35	1	2.9
รวม	26	0	0	30	1	3.3	56	1	1.8

จากตารางที่ 4.15 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 2 จากการสำรวจเพื่อหาอุบัติการณ์การติดเชื้อหนองพวยริไส้จําแนกตามกลุ่มอายุและเพศ พบการติดเชื้อหนองพวยริไส้จําแนกตามกลุ่มอายุและเพศ จำนวน 1 ราย คิดเป็น ร้อยละ 1.8 เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 10 ปี 1 เดือน – 13 ปี

ตารางที่ 4.16 แสดงอัตราการติดเชื้อหนองพวยริไส้จําแนกตามชั้น ตรวจสอบครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2

ชั้น	ผลการตรวจหาพยาธิไส้จํา ครั้งที่ 1			ผลการตรวจหาพยาธิไส้จํา ครั้งที่ 2 (N= 56)		
	(N=56)					
	จำนวนที่ ตรวจ(ราย)	จำนวนที่ พบ(ราย)	ร้อยละ	จำนวนที่ ตรวจ(ราย)	จำนวนที่ พบ(ราย)	ร้อยละ
ประถมปีที่ 4	18	1	5.6	18	0	0
ประถมปีที่ 5	20	7	35.0	20	0	0
ประถมปีที่ 6	18	1	5.6	18	1	5.6
รวม	56	9	16.1	56	1	1.8

จากตารางที่ 4.16 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 1 จากการสำรวจเพื่อหาอุบัติการณ์การติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ จำนวน 56 ราย พบอัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ ร้อยละ 16.1 โดยมีอัตราการติดเชื้อมากที่สุดในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 35.0 รองลงมาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 5.6 เท่ากัน

ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 2 จากการสำรวจเพื่อหาอุบัติการณ์การติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ จำนวน 56 ราย พบการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 4.17 แสดงอัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้แต่ละชนิด ตรวจครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ชนิดพยาธิ ลำไส้	ผลการตรวจหาพยาธิลำไส้ ครั้งที่ 1 (N=56)			ผลการตรวจหาพยาธิลำไส้ ครั้งที่ 2 (N= 56)		
	จำนวนที่	จำนวนที่	ร้อยละ	จำนวนที่	จำนวนที่	ร้อยละ
	ตรวจ(ราย)	พบ(ราย)		ตรวจ(ราย)	พบ(ราย)	
Hookworm	56	6	10.7	56	0	0
Taenia spp.	56	1*	1.8	56	0	0
O.viverini	56	2*	3.6	56	1	1.8

*พบการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ชนิด Taenia spp. และ O.viverini ในคนเดียวกัน จำนวน 1 ราย

จากตารางที่ 4.17 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 1 พบอัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ชนิดต่าง ๆ ได้แก่ พยาธิปากขอ (Hookworm) พยาธิใบไม้ตับ (O.viverini) และพยาธิตัวตืด (Taenia spp.) พบมากที่สุดคือพยาธิปากขอ ร้อยละ 10.7 รองลงมาพยาธิใบไม้ตับ ร้อยละ 3.6 และพยาธิตัวตืด ร้อยละ 1.8 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 2 พบอัตราการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ (O.viverini) จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 4.18 แสดงอัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ชนิดต่าง ๆ จำแนกตามเพศ ตรวจครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ชนิดพยาธิ ลำไส้	เพศ : จำนวน (ร้อยละ) ของการติดเชื้อ ตรวจครั้งที่ 1 (N=56)		เพศ : จำนวน (ร้อยละ) ของการติดเชื้อ ตรวจครั้งที่ 2 (N=56)	
	ชาย (26 คน)	หญิง(30 คน)	ชาย(26 คน)	หญิง(30 คน)
Hookworm	4 (15.4)	2 (6.7)	0	0
Taenia spp.		1 (3.3)	0	0
O.viverini		2 (6.7)	0	1(3.3)
รวม	4 (15.4)	5 (16.7)	0	1(3.3)

จากตารางที่ 4.18 ผลการตรวจชำระ ครั้งที่ 1 พบการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ชนิดต่างๆ กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงมากกว่าชาย หญิง ร้อยละ 16.7 ชาย ร้อยละ 15.4 พบพยาธิปากขอ (hookworm) กลุ่มตัวอย่างชาย ร้อยละ 15.4 หญิง ร้อยละ 6.7 พบพยาธิใบไม้ตับ (O.viverini) และพบพยาธิตัวตืด (Taenia spp.) เฉพาะเพศหญิง ร้อยละ 6.7 และ 3.3 ตามลำดับ ผลการตรวจชำระ ครั้งที่ 2 พบการติดเชื้อหนอนพยาธิใบไม้ตับเฉพาะเพศหญิง จำนวน 1 ราย ร้อยละ 3.3

ตารางที่ 4.19 แสดงอัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิลำไส้ชนิดต่าง ๆ จำแนกตามกลุ่มอายุ ตรวจครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2

พยาธิลำไส้	อายุ (ปี) : จำนวน (ร้อยละ) ของการติดเชื้อ ครั้งที่ 1 (N=56)		อายุ (ปี) : จำนวน (ร้อยละ) ของการติดเชื้อ ครั้งที่ 2 (N=56)	
	8 – 10 ปี (21 คน)	10.1 – 13 ปี (35 คน)	8 – 10 ปี (21 คน)	10.1 – 13 ปี (35 คน)
Hookworm	2 (9.5)	4 (11.4)	0	0
Taenia spp.	1(4.8)		0	0
O.viverini	1(4.8)	1 (2.9)	0	1 (2.9)
รวม	4 (19.1)	5 (14.3)	0	1(2.9)

จากตารางที่ 4.19 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 1 พบการติดเชื้อหนอนพยาธิไส้ชนิดต่างๆ ในกลุ่มอายุระหว่าง 8 – 10 ปี ร้อยละ 19.1 พบพยาธิปากขอ (hookworm) มากที่สุดอยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 10 ปี 1 เดือน – 13 ปี ร้อยละ 11.4 พบพยาธิใบไม้ตับ (O.viverini) และพยาธิตัวตืด (Taenia spp.) อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 8 – 10 ปี ร้อยละ 4.8 เท่ากัน

ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 2 พบการติดเชื้อหนอนพยาธิใบไม้ตับ จำนวน 1 ราย อยู่ในกลุ่มอายุ 10 ปี 1 เดือน – 13 ปี ร้อยละ 2.9

ตารางที่ 4.20 แสดงความรุนแรงของโรคหนอนพยาธิไส้แต่ละชนิด จำแนกตามกลุ่มอายุ
ตรวจครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

กลุ่มอายุ (ปี)	Hookworm		Taenia spp.		O.viverini		O.viverini	
	ตรวจครั้งที่1(N=56)		ตรวจครั้งที่1(N=56)		ตรวจครั้งที่1(N=56)		ตรวจครั้งที่2(N=56)	
	ค่าเฉลี่ย ไข่	เกณฑ์ ความ พยาธิ รุนแรง	ค่าเฉลี่ย ไข่	เกณฑ์ ความ พยาธิ รุนแรง	ค่าเฉลี่ย ไข่	เกณฑ์ ความ พยาธิ รุนแรง	ค่าเฉลี่ย ไข่	เกณฑ์ ความ พยาธิ รุนแรง
8 – 10	46,92 (69.00)	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	46.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	92.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)	0	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)
10.1 -13	69,46, 69,92 (69.00)	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	0.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	69.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)	253.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)
รวม	69.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	46.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	80.50	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)	253.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)

จากตารางที่ 4.20 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 1 พบว่า ความรุนแรง ของโรคหนอนพยาธิไส้ชนิดต่างๆ จากการตรวจนับจำนวนไข่พยาธิ จำนวนไข่พยาธิปากขอมีค่าเฉลี่ย 69.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคน จำนวนไข่พยาธิตัวตืดมีค่าเฉลี่ย 46.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคน จำนวนไข่พยาธิใบไม้ตับมีค่าเฉลี่ย 80.50 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคน ทุกกลุ่มอายุมีค่าความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำ

ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 2 พบว่า ความรุนแรง ของโรคหนอนพยาธิถ้าใช้ชนิดต่างๆ จากการตรวจนับจำนวนไข่พยาธิ จำนวนไข่พยาธิใบไม้ตับมีค่าเฉลี่ย 253.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคน มีค่าความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 4.21 แสดงความรุนแรงของโรคหนอนพยาธิถ้าใช้แต่ละชนิดจำแนกตามชั้น ตรวจสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2

ระดับ ชั้น	Hookworm		Taenia spp.		O.viverini		O.viverini	
	ตรวจครั้งที่1(N=56)		ตรวจครั้งที่1(N=56)		ตรวจครั้งที่1(N=56)		ตรวจครั้งที่2(N=56)	
	ค่าเฉลี่ย ไข่ พยาธิ	เกณฑ์ ความ รุนแรง	ค่าเฉลี่ย ไข่ พยาธิ	เกณฑ์ ความ รุนแรง	ค่าเฉลี่ย ไข่ พยาธิ	เกณฑ์ ความ รุนแรง	ค่าเฉลี่ย ไข่ พยาธิ	เกณฑ์ ความ รุนแรง
ป.4	46.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	0.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	0.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)	0.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)
ป.5	73.60	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	46.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	92.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)	0.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)
ป.6	0.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	0.00	น้อยกว่า 2,000 (ต่ำ)	69.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)	253.00	น้อยกว่า 1,000 (ต่ำ)

จากตารางที่ 4.21 ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 1 พบว่า ความรุนแรง ของโรคหนอนพยาธิ ถ้าใช้ชนิดต่างๆ จากการตรวจนับจำนวนไข่พยาธิ พบว่า จำนวนไข่พยาธิปากขอมีค่าเฉลี่ย 73.60 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมีค่าเฉลี่ย 46.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนไข่พยาธิตัวตืดมีค่าเฉลี่ย 46.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคนใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนไข่พยาธิใบไม้ตับมีค่าเฉลี่ย 92.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคนใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมีค่าเฉลี่ย 69.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกชั้นเรียนมีค่าความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำ

ผลการตรวจอุจจาระ ครั้งที่ 2 พบว่า ความรุนแรง ของโรคหนองพยาธิลำไส้ชนิดต่างๆ จากการตรวจนับจำนวนไข่พยาธิ จำนวนไข่พยาธิใบไม้ตับมีค่าเฉลี่ย 253.00 ฟอง ต่ออุจจาระ 1 กรัม ต่อคน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 พฤติกรรมที่มีผลต่อการเกิดโรคหนองพยาธิ

1. กิจกรรมกลุ่ม เป็นกิจกรรมให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง และการประชุมเพื่อระดมสมอง เป็นการเรียนรู้จากการกระทำ ซึ่งการเรียนรู้หมายถึง เรียนรู้ชุมชน รู้ปัญหาชุมชน ชุมชนรู้ปัญหาตนเอง ส่วนการกระทำคือ การวางแผนชุมชน และการทดลองเพื่อแก้ปัญหาดตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง โรคหนองพยาธิลำไส้

กลุ่มเป้าหมายสรุปได้ว่า

1.1 สาเหตุที่โรคหนองพยาธิลำไส้เข้าสู่ครอบครัว หมู่บ้าน และชุมชน

1.1.1 เมื่อออกจากบ้าน หรือขณะทำสวน ทำนาไม่สวมรองเท้า

1.1.2 ก่อนและหลังรับประทานอาหารไม่ได้ล้างมือให้สะอาด

1.1.3 หลังถ่ายอุจจาระไม่ได้ล้างมือให้สะอาด

1.1.4 ถ่ายอุจจาระลงบนพื้นดิน คู คลอง

1.1.5 ผักสด ผลไม้ไม่ได้ล้างก่อนนำมารับประทาน

1.1.6 รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ หรืออาหารดิบ จำพวก ไก่ ปลา หมู เนื้อ กุ้ง

หอย ปู ปลา

1.1.7 รับประทานอาหารที่ไม่สะอาด อาหารตกพื้น

1.1.8 การใช้มูลสัตว์มูลคนเป็นปุ๋ยสำหรับรดผัก

1.2 วิธีป้องกันโรคหนองพยาธิลำไส้

1.2.1 สวมรองเท้าทุกครั้งเมื่อออกนอกบ้าน

1.2.2 ใช้สบู่ล้างมือให้สะอาดด้วยวิธีล้างมือ 7 ขั้นตอน

1.2.3 ถ่ายอุจจาระลงส้วมที่ถูกสุขลักษณะ หรือขุดหลุมฝังกลบให้เรียบร้อย

1.2.4 ล้างผักสดผลไม้ให้สะอาดก่อนรับประทาน เช่น แช่ด้วยด่างทับทิมเกลือ

ผงฟู ล้างผ่านน้ำไหล

1.2.5 รับประทานอาหารที่ปรุงสุก และสะอาดไม่ตกพื้น

1.2.6 หลีกเลี่ยงการใช้มูลสัตว์มูลคนเป็นปุ๋ยสำหรับรดผัก

1.2.7 ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สั้นอยู่เสมอ

- 1.2.8 รักษาความสะอาดร่างกาย มือและเท้า
- 1.2.9 รักษาความสะอาดเสื้อผ้าและหมั่นนำเครื่องนอนออกตากแดด
- 1.3 การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคหนองพยาธิ
 - 1.3.1 หมั่นดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาดอยู่เสมอ
 - 1.3.2 ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหารและหลังการขับถ่ายทุกครั้ง
 - 1.3.3 รับประทานอาหารที่สุกและสะอาด ปราศจากเชื้อโรค
- 1.4 โอกาสเสี่ยงต่อการติดโรคหนองพยาธิของคน

จากการประชุมเพื่อระดมสมองของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเข้าใจว่า ไม่มีใครเลยที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงและไม่ได้รับผลกระทบจากการเป็นโรคหนองพยาธิลำไส้ รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนด้วย กิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกตระหนักถึงความเสี่ยงต่อการติดโรคหนองพยาธิลำไส้ว่าทุกคนจะมีความเสี่ยงเหมือนกัน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ถ้ามีคนเป็นโรคหนองพยาธิลำไส้อยู่ในชุมชนและมีพฤติกรรมด้านขับถ่ายไม่ถูกต้อง จะส่งเสริมให้มีการแพร่กระจายของโรคหนองพยาธิลำไส้ และสามารถติดโรคพยาธิได้ เช่น

1. ถ้าคนเป็นพยาธิถ่ายอุจจาระไว้ตามพื้นดิน ไข่พยาธิปนเปื้อนอยู่กับดิน กลุ่มพระภิกษุ ไม่สวมรองเท้า เดินเท้าเปล่าบิณฑบาตร เท้ามีแผล
2. กลุ่มเกษตรกร (ชาวสวน ชาวนา) ใช้มูลสัตว์มูลคนทำปุ๋ยรดพืชผัก ล้างมือไม่สะอาด ไม่สวมรองเท้า ไม่ใส่ใจดูแลรักษาเท้ามีแผล ถ่ายอุจจาระเรี่ยราด
3. กลุ่มเยาวชน ชอบกิน ผักสด และผลไม้ล้างไม่สะอาด มีไข่พยาธิปนเปื้อน หากคนกินไข่พยาธิเข้าไป ไข่ฟักเป็นตัวอ่อน อาศัยอยู่ในคน
4. กลุ่มนักเรียน สิ่งแวดล้อมรอบโรงเรียน บริเวณห้องส้วม บริเวณที่ขึ้นและบริเวณที่ทิ้งขยะ โรงอาหาร ที่ล้างมือ ไม่ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สั้น หลังเข้าส้วม ล้างมือ ไม่สะอาด กินอาหารสุกๆ ดิบๆ
5. กลุ่มเด็กชาวเขา (ต่างด้าว) สิ่งแวดล้อมรอบบ้าน บริเวณที่มีอุจจาระปนเปื้อน
6. กลุ่มเด็ก ล้างมือไม่สะอาดหยิบอาหารเข้าปาก ไม่ตัดเล็บให้สั้น ไม่สวมรองเท้า ถ่ายอุจจาระเรี่ยราด กินอาหารและดื่มน้ำไม่สะอาด ไม่ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร
7. กลุ่มหาปลา นำปลามาขายให้กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มแม่บ้านปรุงอาหารสุกๆ ดิบๆ ไม่สะอาด กินลาบดิบ แหนมดิบ

1.5 การดูแลสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

- 1.5.1 เขียนคำขวัญ บทความสั้นๆ หรือประกาศข่าวเกี่ยวกับหนอนพยาธิในโรงเรียนและชุมชน
- 1.5.2 เล่าเรื่องเตือนภัยอันตรายของโรคหนอนพยาธิสู่ครอบครัว บ้านเรือนใกล้เคียง
- 1.5.3 ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่าง สอนวิธีล้างมือที่ถูกต้องวิธี นำข้อปฏิบัติไปบอกกล่าวรุ่นน้องชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
- 1.5.4 ดูแล บอกเล่าให้คนใกล้ชิดในครอบครัวให้เฝ้าระวังโรคหนอนพยาธิ
- 1.5.5 เมื่อมีความผิดปกติ เกิดขึ้นกับร่างกายและอวัยวะภายในให้รีบบอกผู้ปกครองและครู
- 1.5.6 จัดนิทรรศการเกี่ยวกับโรคหนอนพยาธิ
- 1.5.7 ปรับสภาพแวดล้อม โรงเรียน บ้านที่อยู่อาศัยให้สะอาด
- 1.5.8 รณรงค์เผยแพร่การป้องกันโรคหนอนพยาธิ
- 1.5.9 เชิญชวนผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
- 1.5.10 สำรวจแหล่งที่อยู่อาศัยของหนอนพยาธิในโรงเรียนและชุมชน เช่น สวนที่เลี้ยงสัตว์ พื้นดินเฉาะและและสกปรก ที่ทิ้งขยะ
- 1.5.11 นำเสนอครูเพื่อจัดทำโครงการโรคหนอนพยาธิ

2. การสังเกต ผู้วิจัยเฝ้าติดตามและสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยใช้ระยะเวลาในการสังเกตพฤติกรรมและการติดตามผลตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2552 ถึงเดือนกันยายน 2552 รวมระยะเวลานาน 2 เดือน

สภาพทั่วไป นักเรียนยังมีความขาดแคลน ขาดงาน ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี บ้านไม่ถูกสุขลักษณะ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสกปรก พื้นผิวดินเฉาะและสกปรก มีการเลี้ยงสัตว์ภายในบ้านและบริเวณบ้าน เช่น สุนัขและแมว

ตารางที่ 4.22 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขนิสัยของนักเรียนในการเฝ้าระวังป้องกันโรคหนองพยาธิได้
ในโรงเรียนและที่บ้าน

พฤติกรรม	ปฏิบัติทุกครั้ง (ร้อยละ)	ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)
1. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	55 (98.2)	0	1 (1.8)
2. ล้างมือหลังรับประทานอาหาร	45 (80.4)	6 (10.7)	5 (8.9)
3. ล้างมือก่อนเข้าห้องน้ำ	20 (35.7)	19 (33.9)	17 (30.4)
4. ล้างมือหลังถ่ายอุจจาระ	52 (92.9)	3 (5.3)	1 (1.8)
5. ล้างมือถูกวิธี 7 ขั้นตอน	27 (48.2)	16 (28.6)	13 (23.2)
6. ล้างมือก่อนเข้านอน	23 (41.1)	17 (30.3)	16 (28.6)
7. ล้างผักสดก่อนนำมารับประทาน	48 (85.7)	5 (8.9)	3 (5.4)
8. อาบน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง	29 (51.8)	14 (25.0)	13 (23.2)
9. สวมรองเท้าเมื่อออกนอกบ้าน	43 (76.8)	7 (12.5)	6 (10.7)
10. สวมรองเท้าเมื่อออกนอกห้องเรียน	48 (85.7)	5 (8.9)	3 (5.4)
11. สวมรองเท้าเมื่อเข้าห้องน้ำ	32 (57.1)	13 (23.2)	11 (19.7)
12. ดูแลรักษาความสะอาดเท้า	29 (51.8)	14 (25.0)	13 (23.2)
13. ถ่ายอุจจาระลงส้วม	55 (98.2)	0	1 (1.8)
14. ดื่มน้ำ รับประทานอาหารสุก สะอาด	52 (92.9)	3 (5.3)	1 (1.8)
15. ไม่ยอมให้แมลงวันตอมอาหาร	47 (83.9)	5 (8.9)	4 (7.2)

จากตารางที่ 4.22 พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติทุกครั้งและมีมากที่สุด คือ การล้างมือก่อน
รับประทานอาหาร และการถ่ายอุจจาระลงส้วมที่ถูกสุขลักษณะ ร้อยละ 98.2 รองลงมาได้แก่ การล้างมือ
หลังถ่ายอุจจาระ การดื่มน้ำรับประทานอาหารสุกสะอาด เท่าๆกัน ร้อยละ 92.9 พฤติกรรมที่มีการ
ปฏิบัติไม่ถูกต้องและพบมาก คือ การล้างมือก่อนเข้าห้องน้ำ เพียงร้อยละ 35.7

ตารางที่ 4.23 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขนิสัยของนักเรียนในการรักษาความสะอาดเพื่อป้องกันโรค
หนองพยาธิลำไส้ ในโรงเรียนและที่บ้าน

พฤติกรรม	ปฏิบัติทุกครั้ง (ร้อยละ)	ปฏิบัติบางครั้ง (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)
1. การรักษาความสะอาดมือ	39 (69.6)	9 (16.1)	8 (14.3)
2. การรักษาความสะอาดเท้า	24 (42.9)	17 (30.4)	15 (26.7)
3. การตัดเล็บมือให้สั้น	41 (73.2)	8 (14.3)	7 (12.5)
4. การตัดเล็บเท้าให้สั้น	36 (64.3)	11 (19.6)	9 (16.1)

จากตารางที่ 4.23 พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติทุกครั้งและมีมากที่สุด คือ การตัดเล็บมือให้สั้น ร้อยละ 73.2 รองลงมาการดูแลรักษาความสะอาดมือ ร้อยละ 69.6 พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติไม่ถูกต้องและพบมาก คือ การดูแลรักษาความสะอาดเท้า เพียงร้อยละ 42.9